

23 Kasım
2022

HAFTALIK GÜNDEM

DEPREM GERÇEĞİ

23 Kasım 2022 tarihinde sabaha karşı Düzce'de 6 şiddetinde deprem oldu. İki yurttaşımız yaşamını kaybederken 93 yurttaşımız yaralandı. Deprem nedeniyle ilk belirlemelere göre 8'i ağır 321 binada maddi hasar oluştu. Hiçbir bina tamamen çökmedi. Resmî açıklamalara göre can kayıpları ve yaralanmaların çoğu deprem sırasında yaşanan paniğe bağlı kazalar sonucunda gerçekleşti. Türkiye ve Düzce, bu sefer afet boyutuna ulaşmadan depremi atlattı. Hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı, yaralılara ve tüm Düzce'ye, tüm Türkiye'ye geçmiş olsun diyoruz.

Deprem bir kez daha tüm Türkiye'ye yapı güvenliğini, kentsel dönüşümü anımsattı. 17 Ağustos 1999 büyük depreminden bu yana özellikle yeni inşa edilen binaların daha dayanıklı yapıldığını söyleyebiliriz. Güçlendirme çalışmaları da belirli bir iyileşme sağladı. Dolayısıyla yapı stoğu bir ölçüde sağlam duruma getirildi. Ama Türkiye ölçeğinde yapılanlar çok az ve çok yetersiz.

Türkiye hem yapı güvenliği, hem de toplumsal bakımdan büyük bir depreme hâlâ hazır değil. Yaşanan felaketlerden ders almalı, küçük ve orta ölçekli depremleri uyarı olarak değerlendirmeliyiz. Türkiye genelinde devlet öncülüğünde depreme dayanıklı bina seferberliği gerekiyor. Kaybedecek zamanımız da, kentsel dönüşümü büyük müteahhitlerin kâr hırsına terk edecek lüksümüz de yok. Kentsel dönüşüm "rantsal dönüşüm" olmaktan çıkarılmalı, toplumcu temellerde ele alınmalıdır.

KISA GÜNÜN KÂRI

Suudi Arabistan, Merkez Bankasına 5 milyar dolar yatırmaya karar vermiş. Para swaptaki gibi ithalat ve ihracat için kullanılmayacak, MB hesaplarında park edecek. Daha önce Azerbaycan ve Rusya'nın yaptığı gibi faizsiz şekilde mevduat olarak duracak. Birleşik Arap Emirlikleri de 10 milyar dolarlık bir rezerv göndermişti. Erdoğan bu paranın faizsiz de olsa borç olduğunu gözlerden gizleyerek övünüyor. "Rezervimiz yok diyorlardı ama işte bakın rezervimiz 123 milyar dolara çıktı" diyor.

PAHALILIK

Erdoğan yönetimi ne yapsa pahalılık sorununu çözemiyor. Bu aşamada zincir marketleri tekrar tehdit etmeye geçti. Yaptığı konuşmada "Demek ki para cezası yetmiyor. Akılları başlarına gelmiyor. Onların akıllarını başlarına getirecek tedbirleri en kısa sürede çıkaracağız" dedi. Bahçeli de hemen arkasından "Zincir marketler sömürüye devam ediyor. Fırsatçılık yapıyorlar. Durmadan zam yapıyorlar. Zammın arkası ksilmiyor. Bunlara bir ders vermek lazım" diyerek Erdoğan'a destek verdi.

Pahalılığa karşı zincir marketleri tehdit etmek bazı çok geçici ve küçük etkiler yaratabilir. Ama pahalılık sorununu çözmez. Pahalılığı çözmek için kamulaştırma, kamu eliyle alternatif zincirler kurma, kooperatifçiliği destekleme ve yaygın kooperatif ağıyla temel malların üretiminin, dağıtımının halkın ve devletin seferberliği ile kurulması gibi köklü tedbirler almak gerekiyor. AKP Tarım Kredi Kooperatifleri eliyle bu alanda giriş düzeyinde bir girişimde bulunsa da kendi sınıfsal kökenleri daha köklü tedbirler almasını önlüyor. AKP başta kendi yandaşları olmak üzere holdinglerin serbest piyasa koşullarını korumaya, vurgunlar yapmalarını sağlamaya kendini adanmış görünüyor.

İŞÇİ ÇIKARMALAR SÜRÜYOR

Amerikan teknoloji devlerinden HP de toplu işçi çıkarma kararı alan şirketler kervanına katıldı. Dünya genelinde 2025'e kadar sürececek bir işçi çıkarma programı hazırlayan şirket, hemen ilk etapta 4 bin işçiyi işten atacak. Geçen haftalarda diğer Amerikan teknoloji tekkelleri Meta, Twitter ve Amazon'un da toplu işten çıkarma kararları aldığına dikkat çekerek kararların dünya genelinde ekonomik durgunluğun ilanı anlamına geldiğini söylemiştik. HP aldığı karara gerekçe olarak pandemi günlerinde kişisel bilgisayarlara yönelen ilginin arttığını, şirketin bu koşullara göre genişlediğini, şimdilerde ise kişisel bilgisayarlara ilginin düştüğünü söylüyor. Sonuç olarak HP de dolaylı olarak ekonomik durgunluğu doğrulamış oluyor.

Üretimdeki anarşi ve azami kâr güdüsünün sonuçlarını bir kez daha görürken planlı toplumcu bir ekonomik modelin tüm insanlık için en mantıklı alternatif olduğunu bir kez daha anımsatıyoruz.

TERÖRE KARŞI OPERASYON

Geçen hafta iç politikadaki en önemli olay teröre karşı başlatılan Pençe Kılıç operasyonu oldu. 13 Kasım'da Taksim'de Amerikan emperyalizminin güdümünde meydana gelen terör saldırısı Erdoğan/AKP yönetimini can güvenliğini sağlayamayan bir iktidar durumuna sokarak seçim sürecinde zor duruma düşürdü. Dış basında da saldırı haberi büyük bir güvenlik zaafı olarak sunuldu. Amerikan yönetiminin hizadan çıkmaya başlayan Türkiye'ye şiddet yoluyla bir mesaj verdiği ortaya çıkıyor.

İktidar, saldırıyı gerçekleştiren teröristi ve bağlantılarını hemen yakalayıp, ilk açıklamalardan itibaren saldırının arkasındaki Amerikan yönetimine meydan okuyarak zaafı görüntüden çıkmaya çalıştı. Saldırıdan hemen sonra özellikle belli çevrelerde estirilen havanın tersine saldırıyı gerçekleştiren teröristin Suriye kökenli, SDG ile işbirliği yapan Arap aşiretlerinden birine bağlı bir aileden geldiği ortaya çıktı. 19 Kasım Pazar günü Pençe Kılıç adıyla Irak ve Suriye'nin Kuzeyinde PKK/SDG/YPG hedeflerine yönelik topçu desteğinin de kullanıldığı kapsamlı bir hava harekâtı başlatılarak "hesap soran" iktidar görüntüsüyle kaybettiği itibarını "intikam alma" görüntüsü ile kazanmaya çalıştı.

Hava saldırılarına karşılık olarak Gaziantep Karkamış ilçesine ve Kilis Öncüpınar Sınır Kapısına SDG tarafından roket ve havan topu saldırıları gerçekleştirildi. Karkamış'taki üç okulun üçü de roketlerin hedefi oldu. Öncüpınar'da da siviller saldırıya uğradı. Karkamış'ta CHP milletvekili Mahir Polat'ın yeğeni olan 5 yaşında Hasan Karataş adlı çocuk ve 22 yaşında sözleşmeli öğretmen Ayşenur Alkan olmak üzere iki yurttaşımız hayatını kaybetti. Böylece İstanbul'da başlayan terör saldırısı daha boyutlu ve bütünü ülke halkını etkileyecek duruma geldi.

İlk sonuçlar

Dış basında Türkiye'nin ilk günkü bombardımanlarında en az 31 kişinin hayatını kaybettiği, aralarında SDG komutanlarının da olduğu duyuruldu.

Bombardıman sırasında Suriye askerlerinin de hayatını kaybettiği bilgileri geliyor. SDG'ye yakın kaynaklar en az 12 Suriye askerinin hayatını kaybettiğini söylüyor.

Suriye resmî haber ajansı SANA "Türkiye'nin saldırısında birkaç askerimiz şehit düştü." diye yazdı. Türkiye resmî açıklamalarında 25 Kasım sabahı itibarıyla "471 hedef vuruldu. 326 terörist etkisiz hâle getirildi" denildi. Milli Savunma Bakanı Akar, ABD gözlem noktasının vurulduğu yönündeki soruları cevaplarken "Bizim koalisyon güçlerine, sivillere zarar vermemiz söz konusu olamaz" dedi.

Türkiye, İran sınırından başlayan ve Akdeniz'e kadar uzanan geniş bir alanda büyük bir bombardıman yaparken Rusya basını harekâtın önceden danışılarak yapılmadığını, yalnızca birkaç saat önce haber verildiğini duyurdu. Buna bağlı olarak Rusya ve ABD askerleri ve araçları bombalanması kesin olan bölgelerle arasına en az 20 km mesafe olacak şekilde çekilmiş. ABD savaş bakanlığı Pentagon'dan yapılan açıklamada da bu yöne işaret edilerek tepki gösterildi. "Harekât bizimle koordineli şekilde yapılmadığı için IŞİD ile mücadelemize zarar verecek etki yaratıyor. Endişe duyuyoruz. Durdurulması gerekiyor" denildi. Suriye askerlerinin ise esas olarak yakın zamanda SDG kontrolüne geçtiği duyurulan Minnak Havaalanı çevresinde vurulduğu yönünde haberler geliyor.

Tepkiler

Suriye, operasyonu Türkiye'nin bugüne kadar yaptığı operasyonlara göre en alt düzeyden tepki vererek kınadı. Resmî bildiri yayınlamadı. Sadece resmî ajansta kınama haberi verildi. Askerlerinin şehit olmasını ön plana çıkarmadı. Suriye 22 Kasım tarihinde yapılan 19. Astana toplantısını ve sonuç bildirisini ön plana çıkardı. Astana toplantıları Rusya, İran ve Türkiye arasında yapılıyor.

Astana toplantısı sonuç bildirisinde Türkiye, İran ve Rusya tarafından Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygı duyulduğu, siyasi birliğin savunulduğu, ayrılıkçı bölücü amaçlarla yerel yönetimlerin desteklenmesinin reddedildiği belirtildi. Amerika'nın Suriye topraklarından derhâl çekilmesi ve petrolü çalmaya son vermesi gerektiği ilan edildi. İsrail'in Suriye'nin Güneyine yönelik saldırıları bir paragraf ayrılarak kınandı. Görülen o ki AKP yönetimi Suriye konusunda pazarlıkları sürdürüyor ve Suriye Arap Cumhuriyeti, AKP'nin provokasyonlara zemin olabilecek girişimlerine rağmen diplomatik çözüm için sabırla bekliyor.

Rusya'dan yapılan resmî açıklamalarda "Türkiye'nin güvenlik endişesini anlıyoruz, kabul ediyoruz, saygı duyuyoruz. Ama itidalli davranmak iyidir. Suriye'deki durumu daha da karmaşık hâle getirmemek gerekir" denildi. Rusya'nın Suriye özel temsilcisi Aleksandr Lavrentyev operasyon ile ilgili olarak "Siviller ölüyor. Sivillerin ölmesi bumerang gibi geri döner. Dikkatli olunmalıdır. Ama tabii ki terör saldırılarını reddediyoruz. Türkiye'ye taziyelerimizi iletiyoruz" dedi. Türkiye'deki terör saldırısı Astana Bildirisine de girdi. İran ve Rusya özel olarak taziyelerini iletti.

Rusya'nın destekleyen yönde açıklama yapmasının hemen ardından Amerika tepkisini daha da yumuşattı. Beyaz Saraydan yapılan açıklamada "Türkiye'nin güvenlik endişelerini anlıyoruz. Ama daha dikkatli olmak gerekir. İki taraftaki sivil ölümlerden de acı duyuyoruz" denildi.

Almanya resmî açıklamasında "Böyle bir operasyon asla kabul edilemez. Suriye'de yapılan operasyon sivillere yöneliktir. Bundan derhâl vazgeçilmelidir" denildi. Almanya diğerlerine göre sert bir tonda konuşsa da fiilen bir harekette bulunmadı.

Operasyonun anlamı

Geçen haftaki değerlendirmede AKP'nin Taksim'deki terör saldırısıyla can güvenliğini koruyamayan iktidar görüntüsü vererek zaaf bir duruma düştüğünü ama bu koşulları lehine çevirmek için kendi bencil hesaplarıyla hareket etmekten geri durmayacağını söylemiştik.

Pençe Kılıç Harekâtının bir yönü bu. Diğer taraftan operasyonun bu sefer Amerika'nın da, Rusya'nın da onayını almadan başlaması önemli. Rusya'nın bu koşullarda Türkiye'ye alan açacağı varsayıldığına göre bu hareketin sivri ucu ABD'ye yönelmiş oluyor. Ne var ki aynı anda Suriye yönetimine karşı da bir baskı yarattığı, kara operasyonuna yani yeni bölgelerin denetimini ele geçirme amacına hazırlık anlamına geldiği için Rusya ve İran'ın Suriye ile Türkiye'yi barıştırmaya hedefiyle çelişiyor. Bu yönüyle emperyalizme yeni provokasyonlar hazırlamak için alan açmış oluyor. Yani AKP yönetiminin bu politikası bir yanı sıra terör eyleminin amaçlarından biri olan Türkiye ile Suriye'nin barışmasını önleme amacına da hizmet edebilecek bir yerde duruyor.

ASTANA VE PAZARLIKLAR

Erdoğan/AKP yönetimi terör saldırısı, Astana ve sınır ötesi operasyon karmaşası içinde bir yandan da Suriye yönetimi ile pazarlıkları doğrudan ya da dolaylı yollarla sürdürüyor. Türkiye, Astana sonuç bildirisinde Suriye'nin toprak bütünlüğüne ve siyasal bütünlüğüne saygı duyulması gerektiğini söylerken, Erdoğan 23 Kasım'da yaptığı konuşmada "Hakkari'den başlayarak Akdeniz'e kadar olan bölgede 30 kilometrelik bir koridor kontrolümüzde olmalı" dedi.

Daha önceki harekâtlarda Rusya ile yapılan pazarlıklarda 10 kilometreye kadar olan bölge ile ilgili mutabakat oluşmuştu. Yine daha önceki operasyonlarda Rusya'nın "girebilirsiniz" dediği ama Erdoğan'ın Amerika'yı çok kızdırmamak için girmediği Ayn El Arap (Kobane/ Arap Pınarı) yeni bir kara operasyonunun hedefi olabilir. Erdoğan yeni bir kara operasyonunu "Bize verilen sözler tutulmadı" diye savunurken Peskov "O konuda arada nüanslar var. Kim o mutabakatlara uymadı. İdlib'te neler yapılacaktı gibi konular var. Ama biz bunları aramızda tartışabiliyoruz" diyerek ilk adımda Türkiye'nin İdlib'i çözmesi gerektiğini anımsattı.

Dış basında pazarlıklar konusunda sızan haberlerde Türkiye'nin "Biz petrol sahalarına kadar girelim. Onları gelersiz bırakalım. Amerika'yı buradan çıkarmış olalım. Amerika barınamaz hâle gelsin. Siz bize destek olun. Biz de bütün petrol gelirini Suriye'ye devredelim. Ama o bölgeler bizim denetimimizde olsun" diye önerdiği söyleniyor.

Rusya'nın Suriye özel temsilcisi Lavrentyev 23 Kasım'da "Hem Şam'da, hem de Ankara'da birbirleriyle ilişki kurma yönünde çok pozitif adımlar görüyoruz. Bir yakınlaşma görüyoruz. Bunu teşvik ediyoruz" diye açıklama yaptı.

Erdoğan 23 Kasım'daki konuşmasında "Tel Rıfat, Membiç, Ayn El Arap'tan başlayarak bütün Irak ve Suriye sınırını güvenli bölgeye çevireceğiz. Adım adım yapacağız. Ama bunu yapacağız" dedi.

Anlaşılan pazarlıklar tüm hızıyla ve çok yönlü olarak yürütülüyor.

GERÇEKÇİ ÇÖZÜM

AKP hava operasyonu ile akli sıra Suriye ile pazarlıklarda el yükselterek, kara operasyonu peşinde koşup kendini seçmenlere "Fatih" olarak pazarlamaya çalışarak selden kütük kapmaya çalışıyor. Oysa emperyalizme ve emrindeki terör çetelerine en iyi yanıt bir an önce Suriye ile barışmaktan, Suriye halkının ve ordusunun ülkenin her karış toprağında egemen olmasına yardım etmekten geçiyor. Ancak bu şekilde şimdilerde terörist ve mülteci geçişleri ile delik deşik olmuş, roket ve havan saldırıları ile can güvenliği kalmamış Suriye sınırımız tekrar güvenli ve istikrarlı olabilir. İki ülkenin de karşılıklı kalkınmasına hizmet eden bir barış ve ticaret köprüsüne dönebilir.

SEÇİME DOĞRU KOZLAR

Genel bir siyasi gözlem olarak AKP'nin son dönemde attığı adımlarla dış ve iç politikada 6'lı masa başta olmak üzere genel olarak muhalefetin elindeki kozları almaya başladığını söyleyebiliriz. AKP dış politikada Amerika'ya karşı sert açıklamalar yaptı. BAE, Suudi Arabistan, İsrail ile barıştı. Mısır ve Suriye ile barışma konusunda güçlü adımlar attığı izlenimi veriyor. İç politikada EYT, öğretmenlere unvan ve maaş artışları, kamuda taşeron olarak çalışanların kadroya atanması, asgari ücrette, emekli, memur ve kamudaki işçilerin maaşlarında büyük artışlar planlanması gibi adımlar atılıyor. TİSK Başkanı Burak Özgür Akkol da asgari ücret konusunda "Taşın altına elimizi koyacağız" diyor. Ama AKP ne yapsa pahalılık sorununu çözemiyor. İşsizliği azaltamıyor.

AKP, HDP ile ilişkiler konusunda da köpeksiz köyde değneksiz gezmenin rahatlığıyla davranıyor. "6'lı masa ülkeyi HDP ile yönetmeyi planlıyor. Halkımız bunlara asla izin vermez" diyerek rahat rahat konuşuyor. Oysa türban tartışmalarını fırsat bilip anayasa taslağı hazırladıkları zaman HDP'nin kapısına adalet bakanlarını göndermişlerdi. Bakan vermeyi falan geçtik ülkenin anayasasını konuşmaya başlamışlardı. Şimdi HDP'yi tekrar şeytanlaştırmaya başlıyorlar. Erdoğan bir dönemin ünlü banka reklamındaki gibi "Yok aslında birbirimizden farkımız ama biz Osmanlı Bankasıyız" deyip oy toplamaya çalışırken, muhalefet emperyalizm, HDP ve terör konusunda net bir tutum almadığı için AKP'yi bu noktadan eleştiremiyor.

Ana muhalefet partileri AKP hata yaparken de, hatalarını toparlamaya başlarken de puan kaybetmeyi başarıyor. AKP'nin iç ve dış politikadaki düzeltme çabalarını "tükürdüğünü yalamak" olarak küçük görüyor. Özellikle dış politikada attığı adımları emperyalistlere yaranmak için eleştirince inandırıcılığını kaybediyor. Muhalefet partilerinin de bu ara bilançonun farkında olduklarını beklemek gerekir. Muhalefetin bir an önce emperyalizme gericiliğe ve vurunculuğa karşı vatan cumhuriyet emek çizgisine yönelmesi, ulusal demokratik güçlerin bu çizgiyi yaşama geçirmek için bir odak olarak yan yana gelebilmesi gereksinimi kendini her zamankinden yakıcı şekilde duyuruyor.

İYİ PARTİYE DAVET

AKP, İyi Partiyi HDP ile yakınlaşma üzerinden eleştirerek 6'lı masadan ayrılması, Cumhur İttifakına yönelmesi gerektiğini söyledi. Akşener ise bu çağrıya "Burada bir kumar vardır. Dış ve iç politikada ne yapacağı belli değil. Bugün yaptığının yarın tam tersini yapabiliyorlar. Saray görünümlü kumar masasını başlarına yıkmaya geliyoruz" diye ağır bir cevap verdi. Akşener, konuşmasında öğretmenlik meslek kanununu eleştirirken " Türkiye'de bir tek başöğretmen vardır. O da Mustafa Kemal Atatürk'tür. Bunu içine sindiremeyenler var iktidar cephesinde ama bu gerçek değişmez" dedi. Akşener, bütün öğretmenlere ayrımsız kadro verilmesini savundu. Hep söylediğimiz gibi Akşener Kemalist görüntüsü vermeye, sol oyları çekmek için çalışmaya devam ediyor.

ABD RESTİNE REST

Bahçeli verdiği demeçte "Öğretmenlere ne yapılsa azdır. Onlar Türk Milletinin ruhunu temsil ediyorlar. Büyük bir görevleri var. Ücretli öğretmeni, sözleşmeli öğretmeni kabul etmiyoruz" dedi. Dış politika alanında ise "Erdoğan'ın Sisi ile görüşmesi uygun bir adımdır. Destekliyoruz. Bunun yapılması zaten gerekliydi. Bununla yetinmemek lazım Suriye Arap Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Beşar Esad ile de doğrudan görüşme vasatı yaratılmalıdır" dedi. "Terör saldırılarının arkasında Amerikan emperyalizmi vardır. Amerikan emperyalizmi bizim iç işlerimize müdahale ediyor. Biz ise Amerikan emperyalizminin restine rest ile cevap veriyoruz" dedi.

NİYE BARIŞIYORSUN?

Kılıçdaroğlu Erdoğan'ın Sisi ile görüşmesini eleştirdi. "Sisi ile görüştü. Sisi ile BM yemeğine katılmamıştı. Onunla aynı yerde olursam kendimi inkar ederim demişti. Şimdi gitti elini sıktı. Utanıyorum bu durumdan. Türkiye Cumhuriyetini ne hâle getirdi. Nasıl sarksın elini!" dedi. Kılıçdaroğlu bu söylemleri ile kendi eleştirileri doğrultusunda adım atan iktidarı eleştiriyor. O zaman da doğrular birbirine karışıyor. İktidar her durumda seçmen desteğini sağlıyor.

Terör konusunda ise "Türkiye'de teröre karşı birleşmek zorundayız. Akıllı başında her insan teröre karşı mücadele etmelidir. Teröre karşı birlik olmalıyız. Ama bu teröristleri kim soktu Türkiye'ye? Sınırları kim yol geçen hanına çevirdi? Etrafımız hep terörist dolu" diyerek Erdoğan'ı eleştirdi. Söyledikleri tamamen doğru ama bugün sadece bunları söylemek çok yetersiz. Amerika'ya karşı hiçbir şey demeden teröre karşı nasıl mücadele edilecek?

AKP'nin birçok alanda toparlanma yaşadığı ama pahalılık ve işsizlik sorunlarını çözemediği ortadayken Kılıçdaroğlu ekonomi alanında "Halkımız merak etmeyin. Çözüm var. Seyahatlerimde taze para buldum. Hazır bekliyor" dedi. Tamamen hayali, hiçbir temeli olmayan bir söylem bu. Ayrıca Türkiye zaten daha önce borç batağına batırılarak krize sürüklenmiş bir ülke. Kılıçdaroğlu aslında çok avantajlı olabileceği bir dönemde yanlış yer tuttuğu için geri planda kalıyor.

AKAR-ÇIRAY ATIŞMASI

Akşener'in danışmanı Aytun Çıray, Milli Savunma Bakanlığı MSB bütçesi görüşmeleri sırasında Hulusi Akar ile ağız dalaşına girdi. Çıray Türk askerlerinin başına çuval geçiren Amerikalı komutan Odierno'dan madalya almasını eleştirerek "Nasıl alırsın? İçine sindirdin mi? Almasaydın acaba senin genelkurmay başkanlığını mı engellerlerdi?" diye yüklendi. Eleştiriler karşısında sinirlenen Akar, argo konuşarak bu şekilde seçimi kazanamazsın, gibi bir söz söyledi. Bu madalyanın alınmasının geleneksel bir durum olduğunu, kendisinden önceki bütün komutanların da bu madalyayı aldığını anımsattı.

Akar ile ilgili olarak eleştiri yapılacak çok şey var. Bir sürü gafı da var. Fakat 15 Temmuzda en kritik noktada darbeyi desteklemeyerek Amerikan planlarının bozulmasında kilit bir rol oynadı. Bu yüzden FETÖ'cülerin, Amerikancıların sürekli saldırılarını üzerine çekiyor. Terör saldırılarının başladığı, gözlerin orduya döndüğü bir zamanda Çıray'ın, Akar'a yönelik eleştirisi seçmen gözünde kötü puan olarak işleyecektir.

İRAN

İran'da güvenlik güçlerine yapılan silahlı saldırıların da etkisiyle kitlesel gösteriler azalarak devam ediyor. Gösterilerin genel olarak kontrol altına alınmaya başladığı söylenebilir. Bu arada İran, Irak sınırında Halkın Mücahitleri ve İran KDP'si gibi gruplara karşı bombalama yapmaya başladı. İran ile ilgili birçok yalan haberin yayılmaya başlaması da dikkat çekici. Sonrasında hızla yalanlanan "15 bin kişi hakkında idam kararı" ya da "Humeyni'nin müzeye dönüştürülen evi basıldı, yakıldı" haberleri buna iki örnek olarak verilebilir.

ANTI KAHRAMAN

Ukrayna devlet başkanı Zelenski'nin, Polonya yöneticileri ile birlikte bile isteye, yalan söyleyerek yeni bir dünya savaşı başlatmak üzere provokasyon yaptığı kesin/resmî olarak ortaya çıktı. Zelenski bu provokasyonuna Baltık ülkelerini, AB üst düzey bürokrat ve yöneticilerini gönüllü olarak ortak etti. Rusya'nın soğukkanlı açıklamaları ve somut kanıtlar ileri sürmesi, Türkiye'nin Rusya'nın açıklamalarını esas almak gerektiği yönündeki açıklamaları savaşın yayılmasını, yeni bir dünya savaşı başlamasını önleyen etkiler yarattı. Gerilimin sonunda ABD yönetimi daha ilk andan itibaren bildiği ama göz yumduğu Zelenski'nin yalanlarını kabul etmek zorunda kaldı. Savaş olasılığı geri plana itilmiş oldu.

İşin ilginç tarafı apaçık bir şekilde yalancı, provokatör, savaş kışkırtıcısı olduğu yani savaş suçlusunu olduğu ortaya çıkan Zelenski'nin hâlâ tüm dünya ve Türkiye basınında kahraman olarak sunulması ve desteklenmesi. Dünyayı nükleer bir felakete sürüklemeyi göze alan biri olsa olsa anti kahraman olabilir.

Anti kahramanlık konusunda Zelenski'nin yanına ünlü Rus komedyenlerin oyununa gelerek kendini Fransa Cumhurbaşkanı Macron ile konuşuyor zannedip komedyenlerin "Rusya ile savaşmaya kalkma, sakın ol" uyarısına "Ben Rusya ile savaşmak istemiyorum. Soğukkanlı davranıyorum. Merak etmeyin" tadında cevaplar veren Polonya Cumhurbaşkanı da eklemek gerekir tabii.

HIRVATİSTAN'DA KRİZ

Hırvatistan savunma bakanı, cumhurbaşkanına AB askerî yardım misyonununun 15 bin Ukrayna askerine eğitim vermeyi hedefleyen çalışmasına katılmayı önermiş. "AB bizden katılmamızı istiyor" demiş. Cumhurbaşkanı ise bu öneriyi kamuoyuna bildiri ile açıklayarak "Savunma bakanının önerisi uygun değildir. Çünkü anayasaya aykırıdır. Ayrıca Kiev ile bizim hiçbir ortak noktamız yoktur. Hiçbir yükümlülüğümüz de yoktur. Hiçbir örgütte de beraber değiliz. Böyle bir şey kabul edilemez" dedi. Savunma bakanı istifa etmedi. Ama Hırvatistan'da büyük bir tartışma başladı. Siyasi kriz ortaya çıktı. Cumhurbaşkanı "Bunu halkımıza açıklamak zorundaydım. Çünkü bu bizi savaşa sürükleyecek bir şeydir" diyor.

KUZEY KORE'NİN BAŞARISI

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti KDHC füze denemelerinin sayısını gittikçe artırıyordu. Çapını da artırdı. Son denemelerden sonra artık Amerika'nın her noktasını vurabilecek güce ulaştığı varsayılıyor.

Bu sayede Kuzey Kore'nin her yerini vurabilecek durumda olan, daha önce de vurmuş olan, dünya genelinde 900 askerî üssü olan Amerika'ya karşı askerî alanda bir dengeye ulaşmış oluyor.

Kuzey Kore, kendisini yok etmeyi amaçlayan askerî kuşatmaya karşı Amerika'ya "Telafisi mümkün olmayan kayıplara razı olmadan hedeflerine ulaşmazsın" demiş oluyor.

ABD, KDHC'nin füze çalışmaları nedeniyle BM Güvenlik Konseyinden kınama kararı çıkartmak istedi.